

Administrația Bisericească și Misionarismul.

Cuvântarea

P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului, ținută în 8 Martie 1933 cu prilejul conferinței intime a tuturor protopopilor din eparhia Aradului.

Prea Cucernici Părinți,

Covârșitoarea răspundere care a căzut cu voia lui Dumnezeu asupra noastră înainte cu opt ani de zile adeseori m'a îndemnat să caut noul și noui posibilități de muncă în ogorul lui Hristos, ca să se adeverească pe deplin și cu privire la noi cuvintele sfântului Pavel: „Căci nu ne propovăduim pe noi înși-ne ci pe Hristos Iisus (II Cor. 4 v. 5).

În munca noastră asiduă adeseori suntem obișnuiți din toate părțile, dar nu striviți în mare cumpănă, dar nu desnădăjduiți. (II. Cor. 4 v. 8). Prețiosul concurs al Prea Cucerniciilor Voastre și al iubiților noștri preoți din orașe și dela sate ni-au fost un reazăm puternic în slujba lui Hristos. Nu ne lasă firea noastră să nu apelăm la acest concurs și în clipa de față, pentru că avem convingerea că oricât am emite noi episcopul planuri de muncă, cele mai bune planuri rezultă din frățească colaborare, iar sugestiile verbale, ce ni le oferți în sfătuirile comune de acum, pot să însemne pentru eparhia noastră serioase puncte de sprijin pentru progresul viitor din punct de vedere misionar, pastoral și religios-moral.

Mă gândeam adeseori la neajunsurile oamenilor sfinți ai lui Dumnezeu. Moise nu a încurajat poporul ca să nu murmure când nu avea apă în pustie și de aceea el fost-a pedepsit ca să nu vadă Canaanul (Numerii 27 vers 14).

Sfântul prooroc Ilie a luptat cu îndrăzneală față de regele Ahav și față de preoții cari slujiau idolului Baal, dar totuși de teama că Izabela îl ia viața, a fugit și s'a ascuns, iar Petru apostolul de teama unei servitoare s'a lepădat de Domnul.

Ferește-ne Doamne, ca să nu cădem în asemenea ispită, de a desnădăjdui în lucrul meu pentru Dumnezeu, ci mai vărtos ajută-mi Doamne, ca în clipele acestea, iubiții mei colaboratori să-mi poată da lămurit răspunsul cuvenit la întrebările puse în Pastorală mea din 12 Iulie 1925, dată cu prilejul instalării mele! Spuneam atunci că în fiecare clipă a vieții trebuie să ne întrebăm — Ce-am făcut pentru Hristos? Ascultă fiii de părinți iar părinții învață pe fiii lor? Cei căsătoriți trăesc în înțelegere? Tânărul cinstește pe bătrân, bătrânul cinstește pe tânăr? Sluga ascultă pe stăpân? Ucenicul ascultă de maestrul său? Căci grija vieții zilnice nu ni-a putut întuneca simțul răspunderii în fața acestor întrebări.

Noi avem o mulțime de probleme de rezolvit, având de îndeplinit o muncă programatică pe care am arătat-o de multe ori. Am evitat totdeauna să dau numai program, căci și cu fapta am realizat din programele arătate. Am ostenit, am alergat din sat în sat, am predicat, am intrat în casele creștinilor, am asistat la conferințe preoțești și catihetice, am scris cu vreme și fără de vreme.

Am făcut toate acestea așa ca nimeni să nu-mi poată face imputarea că dau numai programe de muncă, dar însu-mi nu muncesc. Căci să grăim limpede, fără reticențe: noi nu avem nevoie atât de programe, cât mai mult de oameni de muncă. Preoți și laici harnici ne trebuiesc, cari să-și dea seama de realitățile vieții românești și religioase, de posibilitățile de lucru creștinesc, de necesitățile timpului de azi și de greutățile cari ne stau în cale. Deci

grăim răspicat, ca să se știe: noi am cunoscut și vom mai cunoaște osteneala și rugăm pe Dumnezeu să înmulțească numărul luptătorilor, iar nu atât de mult al teoreticienilor. *Căci teoria fără realizări este deficitară, mai ales în creștinism. Poți prezenta în cele mai sugestive culori necesitățile timpului de față, dacă nu muncești pentru realizarea lor ești vrednic de plâns, cu cât mai sus te găsești pe scara ierarhiei bisericești.*

Țin cu acest prilej să relev mișcarea pornită dela Cluj a apostolatului laic. Eu am avut cinstea să vorbesc la congresul din Cluj al Frăției ortodoxe române tocmai despre apostolatul laic. Noi punem mari nădejdi în această mișcare. Personal am indicat 18 puncte de program, cari așteaptă rezolvire de către laici. Vă invit deci cu dragostea inimei mele să binevoiți a studia acele puncte, ajutând, sau mai bine zis sugerând laicilor să le realizeze. Așteptăm ca în eparhia Aradului Frăția ortodoxă Română să fie cât mai activă.

În al doilea rând aș dori să știu cum acționează societățile tineretului. Cunoașteți râvna mea pentru pregătirea tineretului. Trebuie să accentuăm că tineretul de azi prea mult a auzit de fraude în averea statului, și prea puțin de virtuți creatoare. Tinerii bine pregătiți de multe ori au fost nevoiți să-și încovoae spinarea prin antișambrele cluburilor politice, iar ideea de cinste și moralitate, bazate pe existența lui Dumnezeu, au fost adeseori neglijate. Astfel s'a întâmplat ca în viața publică poporul nu în toate cazurile să ia parte numai prin elita sa adevărată la conducerea treburilor obștești. Nouă deci ne trebuie o generație crescută în spiritul muncii creatoare călăuzită de un ideal mai presus de glie.

Ne trebuie un tineret care să fie crescut în spirit religios-moral, refractor ori cărei concesiuni în fața spiritelor politicianiste de avantaj material. Vrem un tineret de caracter de bronz, care să nu se schimbe de azi pe mâne.

Pe sate până la război tineretul nostru era educat în școala de repetiție a Bisericii și timpul trecea învățând cântece românești și nutrinând visuri de realizare a unității naționale. Azi însă, când visurile au devenit o realitate, trebuie să ne dăm seama că nu ajung manifestările postbelice. Exuberanța patriotică de după război nu a prea fost creatoare, ci a mobilat mai ales lumea sentimentelor. Dar acum ne trebuiesc puteri spirituale, ne trebuiesc oameni cari să se adapteze formulelor de viață ale zilelor de azi. Deaceea noi episcopul personal cu trudă multă ne-am ocupat de pro-

blema tineretului și ne place să accentuăm că am făcut mari înlesniri preoțimei, tipărintd cartea: Tineretul României și alte cărți.

Credem că nu greșim dacă accentuăm că lumea de azi așteaptă greșit atitudinii noui față de lume și viață dela generații. În sensul acesta se vorbește despre generații creatoare, dar noi credem că fără spiritul lui Hristos nu se poate crea nimic nou, căci fără morala lui Hristos nu vom avea oameni mai cinstiți, mai plini de spirit jefelnic, mai încrezători în puterile de viață ale neamului. Deaceea, ideea creștină nu numai în școală trebuie accentuată, dar și în cadrul societăților Sf. Gheorghe, ca tineretul să se pătrundă de adevărul, că fără Hristos viață adevărată nu este. De sigur că odată cu aceasta biserică ar avea să altoiască și cunoștințe de tot felul în sufletul tinerilor, căci până acum prea mult s'a accentuat democrația politică. Ne trebuie democrația culturii adevărate, ne trebuiesc preoții cari să muncească din răspuțeri ca tineretul să aibe cunoștințe folositoare, bazate pe realitățile vieții.

Tineretul de azi, ajungând la mai multe cunoștinți intelectuale, a căutat să-și satisfacă în aceeaș măsură și lumea sentimentelor, uitând adeseori de crudele realități ale vieții. Credem a ști că oricât s'ar ocupa unii tineri cu știința, alții cu arta și literatura, în conducerea de mâne a statului nu prin principiile științei a-teiste sau ale artei indecente vor fi folositori, ci prin o pregătire temeinică pentru ziua de mâne.

Prea Cucerniciile Voastre ne veți arăta cum funcționează societățile tinerimei și cum putem înfirița în cadrul lor o activitate mai serioasă. Poate și sportul trebuie cultivat în cadrul societăților, dar mai ales și sentimentele patriotice, simțul de alipire către tron și Țară, într'un timp, când apar nu numai reviste de dreapta ca: „Dreapta“, „Axa“, „Azi“, „Noi“, ci și revista „Stânga“ și altele pline de invective la adresa lui Dumnezeu și laudând comunismul.

În asemenea direcție lucrând, vom avea rezultate pe terenul combaterii sectelor și a altor plăgi morale. Îmi place să cred că lumea noastră înțelege lupta noastră. Luptăm nu numai împotriva sectarilor, ci pentru ortodoxie pe căi multiple, căci luptă ortodoxă este literatura ce o publicăm din toate domeniile literare și științifice bisericești, mulțimea de predici ce ținem și multele organizații ale societăților religioase.

Venim la punctul al treilea. Avem o mulțime de societăți religioase: comitete misionare, comitete ale păcii, reuniuni de femei, case culturale etc. Toate acestea trebuiesc îndru-

mate corect. Protopopii trebuie să le controleze cum funcționează, să dea îndrumări pe teren, să stimuleze la muncă. Evident situația protopopului este grea. Il faci pe protopop organ de administrație, il faci să copieze acte, atunci cum va merge el în fiecare parohie de două ori anual, cum va îndruma conferințele pastorale și catihetice, cum va predica în mai multe parohii, cum va îndruma societățile religioase, când îi voi cere să controleze și problemele epitropești? Oare să nu înțeleagă factorii statului că noi vom pe protopop ca misionar? Oare parohiile sau credincioșii să nu fie în stare a ține un ajutor de cancelarie pentru protopop?

4. La punctul al patrulea ne gândim la multele neajunsuri pricinuite de unele neglijențe de ordin administrativ. Se cere ca listele membrilor din adunările parohiale să se facă după stricta observare a regulamentelor în vigoare, iar datele statistice să fie cât mai exacte, în legătură strânsă cu datele din trecut. Cerem deci ca matricolele bisericesti despre treceri, sectari, concubini să fie cât mai corecte.

5. Cerem în rândul al cincelea ca să se facă tot posibilul pentru îndreptarea scăderilor constatate de protopopi cu prilejul vizitelor lor. Ne bucurăm mult, când toți preoții vor purta grije de chivernisirea corectă a averilor bisericesti și poartă la curent evidența despre venituri și cheltuieli. Preotul trebuie să fie absolut obiectiv în toate, ca poporul să vadă că el este un bun chivernisitor. — Orice neglijențe, orice abateri dela lege să se evite, căci numai așa vom evita și neînțelegerile dintre popor și preot, numai așa va avea turma duhovnicească deplină încredere în noi.

6. Unul din punctele nevralgice ale neajunsurilor, cari le întîmpinăm, este plata neregulată a neînsemnatului impozit ce-l plătesc parohiile pentru trebuințele eparhiei. În adevăr, nu mai vorbim de faptul că aproape nici un credincios nu plătește dare de cult, dar aproape fiecare cere să se facă pe pofta lui alegere de preot. Mulți știu să părăscă pe preot, să amenințe că trec la bapțiști, că au numai drepturi. Mulți creștini nu voesc să mai plătească birul preoțesc, deși nu au dreptul să reducă veniturile preotului, care trebuie să trăiască conform poziției sale. Este rău acest lucru, care trebuie îndreptat. — Trebuie să arătăm iubitorilor noștri credincioși că, dacă fiecare ar da numai un leu pe an pentru trebuințele eparhiei, am putea face mult pentru creșterea clerului, având un spiritual, un duhovnic la seminar, am putea organiza mai bine școala de cântăreți, pentru a da satelor cantori buni. Am putea

avea un preot misionar eparhial, am angaja un specialist în problemele tineretului, care să meargă din sat în sat, organizând tineretul.

Dacă obolul fiecăruia l-am avea, nu am fi puși în situații ciudate, cum ni-s'a întîmplat să plătim din buzunar și transportul la o sfințire de biserică. Dacă am avea obolul pe care nu-l avem, am da ajutoare mai multe la sutele de săraci, cari zilnic ne deschid ușa, am înființa o ceainărie, am înființa un cămin pentru elevii buni din liceu, am construi o casă culturală a eparhiei în Arad, am înzestra bibliotecile episcopiei și academiei teologice cu cărțile cele mai noi, am procura o mulțime de reviste pentru a fi consultate de preoții cari vin la centru.

Trebuie să se știe de credincioșii noștri, că noi tipărim cărți folositoare pentru ei, jertfind timp, energie și averea proprie și că mult am mai putea face dacă ni-ar da un ban pentru tipărire de cărți folositoare de suflet. Ne vin cereri din sute și sute de părți să trimitem cărți fără bani. Noi nu cerem și n'am luat bani pentru scrieri de cărți, date gratuit poporului, dar așteptăm să ni să dea ajutoare, ca preoții noștri să fie ajuorați în caz de boală, ne trebuiesc ajutoare pentru plata funcționarilor scoși din bugetul statului.

Vin mulțime de cereri ca să trimitem un consilier pentru cercetare sau pentru o serbare. El bine, toate acestea cer cheltuieli. Nu mai vorbim în această criză de trebuința unei catedrale și a unei reședințe.

Am spus toate acestea, pentru că lumea laică așteaptă minuni dela noi, dar așteptăm și noi concursul necesar. Și acum, să-mi îngăduiți a mai spune că ar trebui să avem bani pentru împărțire de premii la elevii buni, cărți religioase, iar celor săraci, haine și alimente și câte altele.

Nădejdea mea este tare și neclătită ca stânca de granit. Sper că Frățile voastre veți binevoi a arăta multe căi, pe care mergând, să înfăptuim ceea ce datorii suntem a face.

La Berlin s'a publicat o statistică despre 25.000 soluții ale crizei mondiale și de atunci au mai apărut și alte planuri. În domeniul religios-moral noi ne mulțumim să avem oameni, căci plan de muncă și soluții ne-a dat Mântuitorul lumii. Știind că Frățile Voastre sunteți în slujba acestui Mântuitor, Vă rog să mă sprijiniți cu prețiosul concurs de care am nevoie pentru îndeplinirea apostolatului meu, făcut pentru împărăția lui Dumnezeu, pentru tron și țară.

Vă mulțumesc că ați venit cu toții la che-

marea mea, mulțumind diui rector al Academiei noastre Teologice că a binevoit să vină cu domnii profesori la această conferință intimă, pe care o declar deshisă.

Conferința eparhială din Arad.

Joi în 9 Martie a. c., s'a ținut în Arad o conferință eparhială la episcopie, sub președinția Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa. Au participat I. Prea Cucernicilor Lor Părinții Consilierii Eparhiali, Prea Cucernicii Protopopi din eparhie, I. Prea Cuvioșii Lor Arhimandriții Policarp P. Morușca, Starețul Sf. Măn. H.-Bodrog și Dr. Iustin Suciu, profesor, apoi întreg corpul profesoral dela Academia teologică din Arad, în frunte cu Prea Cucernicul Rector Dr. Teodor Botiș.

Scopul conferinței a fost constatarea situațiunii duhovnicești și a referințelor administrative din eparhie și luarea măsurilor efective în vederea progresului general.

Conferința s'a inaugurat cu magistrala Cuvântare a Prea Sfinției Sale. În expozeu, Prea Sfinția Sa arată, că de opt ani de zile, decând Pronia divină L-a chemat în fruntea eparhiei Aradului, nu s'a ostenit pentru Sine, ci pentru Hristos, pe care L-a predicat cu toată ardoarea sufletului său, în toate împrejurările.

Nu avem nevole de programe, ci de muncă. Prin dese vizitațiuni canonice efectuate în toate părțile eparhiei și prin activitatea misionară, Prea Sfinția Sa a urmărit ideea, ca să fie pildă pentru preoțime. Prea Sf. Sa arată, că în Berlin s'a publicat o statistică despre 25.000 soluții ale crizei mondiale. În domeniul religios-moral avem lipsă mai întâi de oameni! Plan de muncă și soluții ne-a dat Mântuitorul Hristos, noi să le aplicăm adevărurile veșnice în viața de toate zilele. Se relevă apoi mișcarea pornită dela Cluj a creștinilor laici și înjgheburile „Frăției Ortodoxe”. Garanția cea mai sigură, pentru un viitor strălucit al neamului nostru, rezidă în colaborarea armonică dintre cler și mireni. Apostolatul sacerdotal trebuie completat de către apostolatul laic și ambele puse în slujba lui Hristos. După încheierea războiului mondial, care ne-a dat întregirea neamului, a urmat o vreme de exuberanță patriotică. Ea singură n'a fost creștitoare, în lipsa Duhului lui Hristos. Fără Duhul creștin nu putem întemeia și organiza nimic solid. Nădejdea unui neam este tineretul. Problema tineretului se reduce la educarea lui în spiritul muncii creștitoare, inspirată de credința și ideea creștină! Ne trebuie o democrație a culturii adevărate, iar nu o democrație politicianistă ieffină. Tineretul dela sate și orașe, să-l înzestram cu învățăminte folositoare creștine, bazate pe realită-

țile vieții. Biserica trebuie să cultive în sufletul credincioșilor sentimentul de respect către Tron și Țară.

Prea Sfinția Sa invită apoi pe colaboratorii Săi să expună situația din eparhie pe teren misionar-pastoral și administrativ. Se cere preoțimii noastre să fie cât se poate de obiectivă în toate acțiunile, deci și în administrația bisericească. Numai pe baze statistice concrete și reale, superioritatea bisericească este în situația a cunoaște stările faptice și a lua măsurile ce se impun.

Să se desvolte spiritul de jertfă al credincioșilor, pentru misionarism. Dacă am dispune de fondurile necesare am putea susține la centru o cealțărie pentru săraci. Misionarismul la centru s'ar putea organiza solid, în frunte cu preotul misionar eparhial stabil. Preoții deficienți s'ar putea împărtași de ajutoare în timpul neputinței. Orfanii și văduvele familiilor preoțești la fel. Asemenea o mulțime de înfăptuirii misionare-caritative se amână din lipsa fondurilor. Prea Sf. Sa de încheiere apelează la concursul colaboratorilor săi cei mai intimi, pentru rezolvirea problemelor puse.

După cuvântarea de deschidere a Prea Sf. Sale, urmează

1. Referatul păr. Consilier referent eparhial M Păcățianu: „Influența incorectitudinilor și neglijențelor din administrația bisericească, asupra vieții religioase-morale. I. Prea Cucernica Sa constată foarte concludent, că prosperarea bisericii este condiționată de armonica colaborare a clerului cu poporul. Supremul țel al preoțimii să fie armonizarea afacerilor administrative cu cele duhovnicești. În parohie preotul, în tract protopopul este sufletul bisericii. Acolo unde aceste organe sunt la înălțimea chemării, situația este pacinică și armonioasă. Preoțimea să se ferească de incorectitudinile administrative, cari în poporul în vecinică agitație și protest și sunt adeseori cauza defecțiunilor dela credință! Se semnalează unele incorectitudini administrative și anume:

1. Compunerea listei adunării parohiale cu defecte și în mod superficial.

2. La alegerile sinodale procedura adeseori este incompletă și greșită ceea ce are urmări neplăcute asupra moralei credincioșilor.

3. Datele statistice de finea anului și alte conpecte se compun greșit și superficial. Idealul ar fi să avem o statistică bisericească corectă. Altfel munca depusă e inutilă, iar orientarea superiorității bisericești este neexactă asupra tuturor problemelor de ordin bisericesc.

4. Licitația averilor bisericești se face în unele locuri unilateral și incorect, ceea ce produce agitații și nemulțumiri.

5. Protopopi cu prilejul vizitațiunilor canonice în parohii, să constate lipsurile și să stăruiască pentru delăturarea lor, altfel controlul rămâne problematic.

6. Preoțimea să conducă regulat socoțiile și să controleze strict epitropii. Să se ferească de manipu-

larea banilor bisericii, evitându-se arbitrarul și agitațiile.

În parohia model cele materiale progesează paralel cu cele duhovnicești.

Se prezintă apoi următoarele soluții:

1. Preotul să-și cunoască parohia, lucrând cu răvnă pentru biserică.

2. Protopopii să-și cunoască preoții cu calitățile și defectele lor, îndreptând și dând instrucțiunile necesare.

3. Controlul și disciplina să se exercite cu toată rigoarea.

4. Scăderile constatate în sarcina organelor subalterne să se delăture.

5. Acolo unde statul și îndemnul n'au efect, să se ceară intervenția Ven. Cons. Ep., pentru disciplinare. Se va interveni la Sfântul Sinod, ca în noul regulament disciplinar, protopopii să aibă drept de pedepsire a celor insubordonați și renitenți. La discuțiile participă păr. Prot. Trăian Vățianu — Arad și păr. Prot. Procoplu Givulescu — Radna. În privința compunerii listei adunării parohiale și a celor oficioase, preoții să se țină strict de normele în vigoare, contrariu vor fi pasibili de prevederile regulamentare.

O comisiune specială va elabora un nou formular practic de conscripție parohială, asemenea se va proiecta un singur registru pentru oficiul parohial, în care să între toate datele și tablourile oficiale.

II. Referatul păr. Prot. Dr. Ștefan Clorolanu B.-Comloș, se anexează la protocol, fiind Prea Cucernicia Sa absent, din cauză de boală.

III. Urmează referatul I. Prea Cucernicia Sa Arhim. Pollicarp P. Morușca „Cum și prin ce mijloace să consolidăm și să ținem poporul în credința ortodoxă și cum să combatem asalturile eterodoxe (uniți, sectari)?”

I. Prea Cucernicia Sa, în cadrul unui referat temeinic studiat, arată, că biserica trebuie să fie o tovarășă ocrotitoare și sfințitoare a credincioșilor. Să menținem o legătură spirituală desăvârșită cu enoriașii! În orice împrejurări de viață ale credincioșilor, să se simțească lipsa pogorirea harului sfinților al bisericii! Sunt multe lacunele și lipsurile vieții duhovnicești dela noi. Pentru înlăturarea lor se indică următoarele soluții:

1. Să se tipărească cărți noi de ritual.

2. Să se intensifice acțiunea cercetării bolnavilor.

3. Să se facă binecuvântarea grâului și alte, euhologii ocazionale, care să deștepte în spre Dumnezeu privirile sufletului credincioșilor, dela care vine tot darul desăvârșit. În felul acesta enoriașii vor vedea, că fără Iisus nu putem spori, în lucrurile bune.

4. Să se exerciteze de superioritatea bisericăască o disciplină severă în cler și în popor. Disciplina este sufletul progresului. Durere, unii preoți trăiesc în dușmănie anii cu alții, altă dată cu enoriașii. În ase-

menea cazuri credincioșii prin atitudinea lor dau dovadă de necredință și indiferențism religios. Intelectualii vor să fie și bunii ortodocși și membri ai lojelor francmasonice. Unii credincioși se țin de biserica ortodoxă, dar sprijinesc pe ascuns pe uniați și sectari. În asemenea cazuri dovedite, ar trebui biserica să procedeze la caterisirea celor vinovați. La moartea unor asemenea credincioși ar trebui ostentativ redus ceremonialul după moralitatea răposatului, fără fast și fără o cinstitie deosebită.

Fetele, cari nu-și păstrează fecioria până la cununie, să fie oprite a-și pune pe cap semnele distinctive ale fecioriei, vălul și mirtusul obișnuit, asemenea feciorii cari au trăit în concubinaj, la cununie să nu-și pună semnele de june.]

5. Să se tipărească broșuri de propagandă dogmatică-ortodoxă, pentru evidențierea învățăturii bisericii, față de ereziile existente.

6. Să muncim pentru delăturarea mizeriei generale din sânul societății, care este fermentul imoralității.

7. Să se execute în toate împrejurările un cult religios evlavios și atractiv, tipărindu-se broșuri lămuritoare a textului liturgic!

8. Actualizarea ritualului bisericăesc la vremile noastre și necesitățile individuale și colective a credincioșilor.

9. Intensificarea rugăciunii de către cler și popor.

10. Acțiunea ortodoxă să fie organizată pe protopoplate, pentru ridicarea religioasă-morală a satelor și orașelor.

La discuțiune ia parte D-l Profesor Dr. V. Popescu dela Academia teologică, preconizând ideea, că reformele în biserică să nu se aducă prin mijloace drastice, ci totdeauna în duhul dragostei creștine. Părintele Rector al Academiei teologice arată, că nu prin măsuri radicale, ci prin educațiune sistematică să realizăm îmbunătățirea situațiunii. Prea Cucernicia Sa Dr. Teodor Botiș are convingerea că prin tipărirea unui catehism religios sistematic ortodox universal, tipărit de Sf. Sinod, am putea ajunge frumoase rezultate pentru lămurirea credinței, față de eretici și eterodocși.

Prea Cucernicia Sa Păr. Prot. Dr. Țlucra din Timișoara, cere Academiei teologice să ne dea preoți devotați canzel și disciplinați, cu cari apoi putem înfăptui idealul Bisericii.

I. Prea Cucernicia Sa Păr. Arhim. Prof. Dr. Iustin Saciu, arată că profesorii de teologie singuri nu pot face educația viitorilor preoți, decât cu concursul efectiv al unui duhovnic special. La alte confesiuni acest post este axa în jurul căreia se învârtesc toate numirile și instituirile personalului ecleziastic. Duhovnicul au o deosebită considerație, sfatul lor este ascultat de cel mare, când este vorba de interesele vitale bisericăști. Să stăruim deci la organele în drept, pentru

înființarea postului de duhovnic la Academiiile noastre teologice!

IV. Urmează apoi referatul pâr. Prot. Ștefan R. Lungu — Buteni. „Ce este de făcut și prin ce mijloace este a se lucra pentru prosperarea asociațiilor religioase-culturale și de misionarism în mijlocul poporul nostru.“

Prea Cucernicia Sa, în cadrul referatului arată, că enoriașii de azi nu mai sunt cei dinaintea războiului mondial. Până la războiul cel mare credincioșii aveau necesități duhovnicești destul de simple și reduse, spre a putea fi satisfăcute cu mijloacele pastorației vechi. Purtarea morală a preotului și a familiei sale, săvârșirea regulată a serviciilor divine, apoi o atitudine de intransigență națională pe terenul vieții publice erau deajuns să se mențină autoritatea preotului și a bisericii înaintea credincioșilor. Vremurile s'au schimbat și cu ele și oamenii. Enoriașii cari nu demult abia dacă cunoșteau capitala județului lor, azi au călătorit în țara întreagă, prin continente și țări strelne cunoscând obiceiuri și moravuri noi. Sunt mai criticiști și mai sceptici. Criza economică, acțiunea politicianistă păcătoasă, sectarismul ne-au desorientat complet credincioșii. Ei așteaptă azi, ca biserica să fie o forță spirituală și preotul conducătorul și sprijinitorul lor pe căile întortochlate ale vieții. Ritualismul nu mai ajunge singur. Afară de mijloacele pastoralei vechi, trebuie să operăm cu ceea ce ni-se oferă de pastorația și misionarismul modern. Activitatea noastră duhovnicească să fie adecvată spiritului vremii de azi. Propune, în consecință, următoarele:

1. Procurarea, cu timpul, în fiecare tract al unui cinematograf cu filme relig.-cult., pentru centru și provincie, la Casa Culturală și pentru misiuni și cercuri religioase.

2. Înființarea corurilor religioase-naționale în cadrul caselor culturale, care să facă spectacole și reprezentări la diferite ocazii de peste an.

3. Formarea misionarilor laici, între intelectuali prin „Frăția ortodoxă“ și între cei de jos prin „Oastea Domnului“.

4. Exercițarea activității misionare filantropice prin serbarea efectivă a Duminecii bolnavilor, etc.

5. Înființarea fanfarei bisericesti, în locuri contaminate de sectari.

6. Organizarea colportajului pe eparhie și pe tract, desfăcând „Lumina Satelor“ și suplimentul ei, precum și a altor cărți religioase în popor, prin episcopie.

7. În cadrul societății Sf. Gheorghe, să cultivăm sportul, cointeresând tineretul la lucrarea noastră generală.

8. Organizarea Societății Femelor Ortodoxe în centrul fiecărui tract, cu ramificațiuni în provincie.

9. Oferirea intelectualilor spre cetire a cărților

religioase potrivite și susținerea relațiilor de amicitie cu dâșii.

Un preot conștient este imposibil ca din multe mijloace pastorale-misionare moderne să nu poată opera efectiv, cu cele mai potrivite împrejurărilor date.

În privința aceasta nu putem fixa norme absolute de lucrare pentru toate localitățile, pentru că necesitățile sufletești diferă de la loc la loc. Rămâne la aprecierea preotului, să cunoască situația și să se folosească de mijloacele cele mai efective, pentru ajungerea țintei.

V. Urmează referatul statistic al I. Prea Cucern. Sale pâr. Consilier Referent eparhial Dr. Gh. Ciuhandu. Arată greutățile pe care le întâmpină clerul cu înființarea multelor feluri de organizații și societăți. Propune, ca să se fixeze, că un preot câte organizații să conducă, pentru că ele să nu se împiedece una pe alta.

Părintele Prot. Traian Cibian propune să se concentreze societățile religioase cu organizația corului, sub o conducere unitară și sub controlul consiliului parohial, în frunte cu preotul.

VI. Urmează referatul pâr. Consilier referent eparhial Mihai Păcățianu cu privire la încasarea birului parohial. Se arată demersurile făcute la Ministerul Cultelor și la Consiliul metropolitan în cauză. Rezultatul e că deocamdată executarea stă în suspens, singura soluție în interesul preoților.

VII. Pâr. Consilier referent eparhial D. Muscan arată greutățile materiale, cu care se luptă eparhia. S'au tăiat din buget ajutoarele de la Stat. Am rămas avizați la propriile noastre puteri. Să se insiste pentru încasarea contribuțiilor oficiale, altfel se desorganizează aparatul administrativ.

Prea Cucernicia Protocerei vor face control sever episcopilor parohiale, vor stăruia ca preoții să nu administreze bani bisericesti și spre a nu fi susținuți.

Baza vieții religioase morale este chivernisirea corectă a celor materiale. Una depinde de alta. Să ne facem deci cu toții datoria.

După ce la discuție iau parte aproape toți Prea Cucernicia protopopii, în numele asistenței I. Prea Cucernicia Sa Arhim. Policarp P. Morușca mulțumește Prea Sf. Sale, pentru fericita idee a convocării conferinței eparhiale precum și pentru tactul cu care a condus lucrările. Ședința se ridică după 6 ore de discuții.

Asistența este găzduită la masa Prea Sf. Sale.

Aviz.

Pentru orientarea Prea C. Părinți protopresbiteri și preoți comunicăm, că în urma adresei On. Serviciu de învățământ local (Inspectorat) din Timișoara Nr. 3893 din 17 Martie a. c., retribuțiunea de la stat, cuvenită pe luna Martie a. c., se va achita numai acelor preoți, cari vor dovedi, că au achitat impozitul global pe trimestrul I Ianuarie — Martie 1933.

Consiliul Eparhial.

INFORMAȚIUNI.

Asociația clerului „Andrei Șaguna” Sibiu, a trimis: dlui prim-ministru, dlui ministru al finanțelor, și dlui ministru al Instrucțiunii și cultelor următoarea adresă:

Mizeria materială în care a fost adusă preoțimea noastră, prin nenumăratele amputări la salarii, a ajuns de-a dreptul insuportabilă. Pentru a sublinia gravitatea acestei situații, nu vă reamintim decât două cifre, de o tragică elocvență: Un preot cu studii complete (bacalaureat și Academie teologică) și cu patru grade are un salariu lunar de Lei 3039, iar un preot cu studii complete, fără grade, are un salariu lunar de Lei 2104.

Acest salariu nu e sporit aproape de loc cu venitele episcopului, întrucât sărăcia cumplită, în care se sbate obștea credincioșilor noștri dela sate și orașe, de o potrivă, nu îngăduie acestor credincioși să contribuie aproape cu nimic la susținerea păstorilor lor sufletești.

În aceeași situație insuportabilă ajung consilierii noștri eparhiali prin eventuala tăiere a gradatilor, asigurate de altfel prin Legea de armonizare (Art. 15, 17, 19, 21 anexa VII tabela B. Nr. cor. 24) publicată în Monitorul Oficial din 1 Iunie 1927, întrucât acești consilieri nu au nici un alt izvor de venit, în afară de slujba pentru care primesc salariu dela stat: nici parohie, nici catedră, nici alte însărcinări bugetate.

Greutățile materiale, pe cari sunt siliți să le suporte slujitorii sfintei noastre Biserici, se îndolesc atunci când subliniem cu justificată durere degradarea morală la care au fost aduși acești slujitori prin cele două curbe speciale (de 15% și 12%) care nu au fost aplicate decât la salariile preoțești.

Preoțimea noastră a fost și este gata oricând să suporte orice sacrificiu, dar așteaptă ca pe urma apostolatului ce-l săvârșește să fie tratată cel puțin la fel cu celelalte categorii de slujbași ai țării.

În consecință vă rugăm, domnule Ministru, să binevoiti a dispune:

1. Să se achite restanțele (pe 4—6 luni) de salarii preoțești;
2. Să nu se mai aplice cele două curbe pe cât de speciale, pe atât de nedrepte la salariile preoțești;
3. Să se bugeteze gradele, asigurate prin lege, ale consilierilor eparhiali.

Altfel, slujitorii sfintei noastre Biserici vor fi puși în imposibilitate de a-și împlini misiunea lor în slujba mântuirii sufletelor și a statului.

În nădejdea împlinirii acestor juste revendicări. Vă rugăm, Domnule Ministru, să primiți asigurarea deosebitei noastre considerații.

Sibiu, din ședința Comitetului Central al Asociației clerului „A. Șaguna” ținută la 5 Martie 1933. Președinte (ss) Prot. Dr. Gh. Cluhandu. Secretar general: (ss) Prof. N. Colan.

Telefonul fără fir în buzunar. — Marele învățat italian Marconi a născocit acum un aparat mic de tot, care se poate ține în buzunarul pantalonului și care vestește printr-o tremură puternică, că ești chemat de cineva să vorbești.

Evreii sunt alungați din Germania. — Partidul național-socialist al lui Hitler, care este acum la putere în Germania, duce o strașnică luptă contra evreilor. Batalioanele de hitleriști umblă pe străzi, închid magazinele evreești și îndeamnă pe locuitori să nu cumpere nimic dela evrei, ci numai dela negustorii germani.

Hitleriștii vor să alunge pe evreii din Germania. În rândurile evreilor este mare îngrijorare. Mulți au început să-și facă bagajele.

Monedele de 20 lei, cu chipul Marelui Voivod Mihai, vor umbla numai până la 1 Aprilie a. c. Astfel că acei cari au astfel de bani trebuie să-și schimbe până la aceasta dată.

Nu este adevărat că banii de 5 lei nu mai umblă. În privința aceasta nu s'a luat încă nici o hotărâre.

Transferările și confirmările cu titlu provizoriu ale învățătorilor se vor face în cursul lunii Iulie.

Incorporarea tinerilor din contingentul 1933, recrutați pentru grăniceri, se va face la 1 Aprilie, în loc de 15 Martie. Cei recrutați pentru jandarmi vor fi încorporați la 24 Aprilie.

Primejdia officei. — După socotelile făcute de ministerul sănătății aflăm că în cursul anului trecut au fost 80 mii de bolnavi de tuberculoză, 20 mii bolnavi de conjunctivită granuloasă și 47.872 de bolnavi de pelagră. Pentru combaterea acestor boale, ministerul sănătății a dat anul acesta douăzeci de milioane de lei.

Biroul Secției Arad a Asociației clerului „Andrei Șaguna”.

Ad. No. 1/1933.

Comunicat.

către toate despărțămintele Asociației clerului „Andrei Șaguna” din Secția Arad.

Preoțimea din despărțământul Radna și-a exprimat dorința, ca fondul ajutorului preoțesc, — comunicat adus la cunoștința tuturor despărțământelor prin organul oficial „Biserica și Școala” la 12 Februarie 1933 Nrul 7, — „se fie inactivat încă la 1 Iulie 1933”. Acest despărțământ roagă a se lua dispoziții „ca despărțământele să-și înainteze până la finea lunii Martie rezoluțiile lor”, ca apoi „în luna Aprilie a. c. adunarea

secției soluționând afacerea, cu prealabila știre a P. S. Sale Părintelui Episcop și Venerabilului Consiliu eparhial, să o treacă în *Adunarea eparhială ce se ține la Dumineca Samarincii a. c. pentru dezbateri și ratificare.*

Se comunică acestea spre luare la cunoștință și executare, ca la timpul său biroul să poată convoca adunarea extraordinară a Secției.

Sunt apoi rugați P. C. C. președinți ai despărțămintelor să stăruie, ca membrii Asociației să-și achite cu posibilită grăbire taxele lor de membri, restante și cari fac o sumă destul de apreciabilă.

B. Comloș, la 8 Martie 1933.

ss. Dr. Ștefan Clorotanu
protopop, președ. Secției.

ss. Silviu Bichicean
paroh, secr. Secției.

Convocator.

În conformitate cu art. 6 din Regulam. pt. Org. Desp. Asoc. Clerului A. Șaguna, prin aceasta convocăm **Adunarea generală** a desp. Arad al Asociației, care se va ține în zilele de 27—28 Martie a. c. în localul școlii de lângă sf. bis. Catedrală din Arad, cu următorul

Program:

Ziua I. Luni 27 Martie — la orele 8 p. m.

1. Predică ocazională înainte de mărturisire.

2. Misiuni interne cu mărturisirea preoților, a profesorilor-preoți, a funcționarilor bisericești și a absolvenților de teologie.

Ziua II. Marți 28 Martie — la orele 8-10 a. m.:

1. Utrenia împreună cu sf. liturghie și împărtășirea preoților.

2. Predică ocazională înainte de împărtășire.

3. Te-deum.

La orele 11 a. m.

1. Deschiderea Adunării prin președintele Asoc. Ioan I. Ardelean paroh.

2. Raport asupra activității pastorale a preoșimei și a cercurilor religioase din cuprinsul Desp. în anul 1932.

3. Raportul bibliotecarului.

4. Raportul Casarului. Înscrisura de membri.

5. Alegerea alor doi delegați, pe lângă președinte, la congresul viitor.

6. Arondarea nouă a cercurilor religioase.

7. Chestiunea fondului de ajutorare al preoșimei.

8. Propuneri.

9. Închiderea ședinței.

Arad, la 15 Martie 1933.

Ioan I. Ardelean
președinte

Ioan Marșeu
secretar

Publicațiune de concurs.

Consiliul parohial al parohiei ortodoxe române din Timișoara Cetate publică concurs, pentru întocmirea planurilor de zidire a bisericii din această parohie, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Biserica este proiectată a se zidi pe terenul viran dintre Bulevardul Regele Ferdinand și Bulevardul Principele Nicolae, vis-a-vis de Palatul Szecheny și Cinematograful „Capitol”, cu o suprafață de 1 jugher 1456.4 stj. pătr.

2. Biserica va fi construită în stil bizantin cu caracter românesc, având capacitatea pentru 1500 persoane.

3. Întreaga construcție, inclusiv pictura, mobilier, iluminatul electric, candelabre, eventual calorifer și clopote nu va întrece suma de 18.000.000 Lei (optzeci milioane lei).

4. Reflecții vor prezenta toate schițele în scara 1:200, cu fațade și secțiuni în număr suficient, cu un deviz aproximativ, calculat după metru cubic și o scurtă descriere tehnică.

5. Se fixează trei premii:

a. premiul I, Lei 50.000,

b. premiul II, Lei 30.000,

c. premiul III, Lei 15.000,

Planurile premiate devin proprietatea parohiei, celelalte planuri se vor restitui concurenților.

6. Parohia își rezervă dreptul de a încredința cu întocmirea planurilor de executare pe cine va afla de bine, fără considerare la concurenți.

7. Juriul de examinare a planurilor se va compune din:

a. trei membri ai consiliului parohial, în frunte cu președintele,

b. un delegat al societății arhitecților români din București,

c. un delegat al societății arhitecților diplomați din Timișoara,

d. un delegat al societății monumentelor istorice din București, în persoana D-lui Țigara Samurcaș,

e. Șef-inginerul Municipiului Timișoara.

8. Planurile provăzute cu motto și cu o scrioare sigilate, în care se va arăta numele, locuința concurenților și motto sub care s'a prezentat planul la concurs, sunt a se înainta Părintelui Protopop Dr. Patrachie Țucra, președintele consiliului parohial în Timișoara IV, strada Mircea Vodă Nr. 6, până la 15 Septembrie a. c.

Planurile cari nu vor corespunde condițiilor și formalităților prescrise și vor sosi după termen, vor fi excluse dela concurs.

9. Planurile, înrate se vor examina în termen de 30 zile dela expirarea concursului, iar premiile se vor distribui după ce juriul își va depune raportul.

10. Schițele de situație se pot vedea în orele oficiale la Părintele Protopop Dr. Patrachie Țucra, președintele consiliului parohial.

11. La concurs pot participa numai arhitecți și ingineri recunoscuți și cetățeni români.

Timișoara, la 15 Martie 1933.

Dr. Patrachie Țucra
protopop, președintele consiliului parohial.